

Силабус курсу:

**ВЗАЄМИНИ ЛЮДИНИ І ТВАРИНИ ЯК
КУЛЬТУРНЕ ЯВИЩЕ; ОБРАЗИ ТВАРИН У
СВІТОВІЙ КУЛЬТУРІ**

**СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ**

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	Магістр
<i>Спеціальність:</i>	034
<i>Рік підготовки:</i>	1
<i>Семестр викладання:</i>	Весняний
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	5
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська, англійська
<i>Вид семестрового контролю</i>	Залік

Автор курсу та лектор:

канд.філос.н., доц., Щербина Марія Михайлівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри філософії, культурології та інформаційної діяльності

посада

Scherbina_m@snu.edu.ua

Viber: +38-

+380675765379

0675765379

за розкладом

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу: Наведені в курсі матеріали спрямовані на формування у студентів/-ок знань і навичок в питаннях щодо різноманітних форм взаємин людини і тварини, культурної ролі цих взаємин, що змінювалася з часом, нових перспектив таких взаємин для мешканців сучасних великих міст, впливу життя з твариною-компаньоном «під одним дахом» на ціннісну свідомість та поведінку, а також розвитку анімалістичного мистецтва та його значущості. Майже в усі часи існування людства тварини олюднювали своїх власників і власниць та перетворювали їхнє мислення та повсякдення на більш гуманні та гуманістичні, але випадків жорстокого поводження з тваринами не бракує і досі, а власники і власниці тварин часто стають об'єктами культурної дискримінації. Який культурний ресурс, окрім законодавства, дозволить запобігати таким подіям? – На пошук такого ресурсу і націлений даний навчальний курс.

Результати навчання: здатність аналізувати міфологеми, символи та культурні смисли щодо тварин-компаньонів і їхнього із людьми взаємовпливу; орієнтуватися в анімалістиці від архаїчних фресок до тенденцій сучасного мистецтва; застосовувати (враховувати) набуті знання в аналізі особливостей повсякденності різних епох та культур; розуміти потреби та особливості тварин та їхніх власниць/власників у сучасному мегаполісі; використовувати гендерний підхід в аналізі повсякденних (в тому числі, цифрових) практик та культурних фактів, пов'язаних із тваринами.

Передумови до початку вивчення: Знання з курсів філософії, культурології, історії культури, соціології в обсязі бакалаврської програми або рівня спеціаліст.

Мета курсу (набуті компетентності)

Внаслідок вивчення даного навчального курсу студент/-ка набуде/вдосконалить наступні компетентності:

1. ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
3. ЗК4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
4. ЗК6. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
5. ФК1. Уміння усвідомлювати взаємозв'язок культурних текстів та контекстів.
6. ФК2. Здатність до оцінювання та аналізу інформації у процесі професійної діяльності.
7. ФК3. Здатність виявляти культурні потреби суспільства та його окремих груп та визначати шляхи їх задоволення, забезпечувати культурні права і свободи людини
8. ФК6. Здатність критично осмислювати історичні здобутки та новітні досягнення культури.
9. ФК11. Здатність розуміти соціально-культурний контекст, який викликав ті чи інші гендерні стереотипи та відносини, аналізувати стан гендерних відносин в Україні та світі; відстоювати рівні права і можливості жінок і чоловіків.
10. ФК12. Здатність аргументовано інтерпретувати розмаїття комунікацій та візуальних практик з урахуванням аспектів гендерної рівності та інклюзивності.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Людина і тварина – історія співіснування від архаїки до сучасності	4/0/4	Історія співіснування людини і тварини: первісне суспільство, культури Месопотамії, Давній Єгипет, Давня Індія, античність, європейське середньовіччя, Ренесанс, Новий час, сучасність, постсучасність (зокрема, тварини в Інтернет-суспільстві). Тварини в арміях різних епох.	Участь в обговоренні; самостійна робота
2.	Образ тварини в міфах народів світу	4/0/4	Символи, ритуали, звіроподібні божества та предки (зооморфізм) у Давньоєгипетській міфології. Тварини в античних міфах. Тваринні мотиви в давньоіндійському епосі та ін.	Участь в обговоренні; самостійна робота
3.	Образи тварини в світовій і вітчизняній культурі	2/0/2	Персонажі-тварини (література, образотворче мистецтво, кіно та ін.) та вплив анімалістичного мистецтва на життя людей і тварин. Метаморфози зооморфних образів у масовій культурі.	Участь в обговоренні; самостійна робота
4.	Гендерний вимір взаємин людини і тварина	2/0/2	Сутність та прояви гендерного виміру взаємин людини і тварини (великий собака як друг та можливість емансипації, «жінка із кішками» та ін.). Зооморфні образи в українській та англійській мовах із позицій гендерного підходу.	Участь в обговоренні; самостійна робота
5.	Тварини і культура інклюзії	2/0/2	Інклюзивність як включення «собачих» та «котячих» людей. Дискримінація власників тварин під час евакуації та протистояння їй.	Участь в обговоренні; самостійна робота

Рекомендована література

1. Беляєва, Марія. Художник все життя малював котів. URL: https://gazeta.ua/articles/culture/_hudozhnik-vse-zhittya-malyuvav-kotiv/1007431
2. Калініченко, Олександра. Від Бульмастифа до Гунди. Сім фільмів про людей і тварин. URL: <https://life.nv.ua/ukr/art/sim-filmiv-pro-lyudey-i-tvarin-treyleri-divitisi-onlayn-50211655.html>
3. Храмова М.Н. Семантика зооморфных образов в современной европейской культуре. Дис. ... канд. культурологии. СПб., 2015. URL: <https://www.dissercat.com/content/semantika-zoomorfnykh-obrazov-v-sovremennoi-evropeiskoi-kulture>
4. Animals as Objects and Animals as Signs. <https://www.hf.uio.no/ikos/english/research/projects/animals/>
5. Giovanni Aloï. Symbolism, Presence and Absence https://www.academia.edu/43334485/Aloï_Symbolism_Presence_and_Absence

Електронні ресурси

1. <http://www.culturalstudies.net/>
2. <http://www.gumer.info>
3. <http://www.genderstudies.info>
4. <http://www.litopys.org.ua>
5. <http://www.culturalstudies.in.ua>
6. <http://nlu.org.ua> Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
7. European Program in Communication and Cultural Studies: <http://www.mediastudieseurope.net>
8. Extensive collection of American Cultural Studies resources <http://www.georgetown.edu/crossroads/asw/>
9. The University of Iowa Libraries' guide to Cultural studies resources. <http://www.lib.uiowa.edu>
10. International Association for Communication and Cultural Research (IAMCR): <http://www.humfak.auc.dk>
11. <http://dnpb.gov.ua/ua/> Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського
12. <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr> Наукова бібліотека імені Михайла Максимовича
13. <http://lib.npu.edu.ua> Наукова бібліотека Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова
14. <http://www.library.ukma.edu.ua> Наукова бібліотека Національного університету «КиєвоМогилянська академія»
15. <http://lounb.org.ua> Львівська обласна універсальна наукова бібліотека
16. <http://odnb.odessa.ua> Одеська національна наукова бібліотека

Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма з дисципліни «Взаємини людини і тварини як культурне явище; образи тварин у світовій культурі» (для здобувачів вищої освіти другого магістерського рівня спеціальності 034 Культурологія) / Укл.: М.М. Щербина. СНУ ім. В. Даля, 2022. Електронне видання.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент/-ка може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Відвідування лекцій (наявність власного конспекту)	10
Участь в обговоренні	20
Виконання завдань з самостійної роботи	20
Залік	50
Разом	100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90-100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Кафедрою підтримується нульова толерантність до плагіату, списування і копіювання. Викладач/-ка за бажання студентської спільноти під час перших занять надає коротке інформаційне повідомлення щодо академічного письма, видів плагіату і запозичень, які мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу, мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана. Студент/-ка може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про проходження курсу студентам можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Поведінка в аудиторії:

На заняття здобувачі/ки вчасно приходять до аудиторії відповідно до розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Основні «Так» і «Ні».

Під час занять
дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом (за умови дистанційного навчання потрібно повідомити викладача/-ку про це);
- пити безалкогольні напої;
- використовувати електронні пристрої виключно в освітніх цілях (не в ході контролю знань та з дозволу викладача/-ки);
- проявляти академічну активність і зацікавленість.

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження) і вживати жувальну гумку;
- палити, вживати алкогольні напої або наркотичні засоби;
- вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- заважати проведенню заняття будь-яким чином.